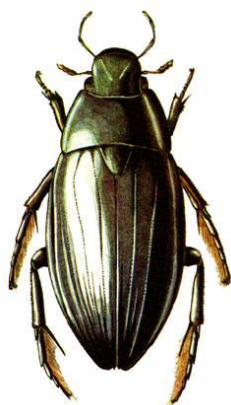

Poznámky k morfológické obnově vodních prvků krajiny aneb hydromorfologický rok ve fotografiích

ING. TOMÁŠ JUST

AOPK ČR, regionální pracoviště Střední Čechy

Kutná Hora, 12.5.2026

Prezentace je řazena abecedně, jako v autorově fotoarchivu.

Dotovaná krajínovorná opatření byla podpořena z největší části v rámci **operačního programu Životní prostředí**.

Zařazeny jsou i lokality, navštívené mimo výkon služby.

Bobři podle Johanna Eliase Ridingera (1698 – 1767)

cum Prin. Sac. Cos. August.

J. El. Ridinger inv. delin. sculp. et excud. Aug. Vind.

Die Biber haben 2. bis 3. Junge, erreichen im andren Jahr ihre Kräfte zur Zucht; nehmen auch an größe immer zu.
 Bécres ont 2. ou trois petis, se multiplient a l'age de 2. ans et deviennent plus grands.

Fiber edit into partu duos vel tres catulos, virum ad generandum fit compos anno secundo, cū ipsa aetate fit major et robustior.
 Soofft ich hier vor diesem Kupfer, wenn es im Zimmer hänget, siehe, so deucht mich das ich in demselben ein recht natürlichs würckliches Bild und ein durchsichtig klares Walser, aus einem offnen Fenster, sehe.
 Des Zimmers Wand scheint auf der Stell, als war sie, in der That, durchbrocht so gar natürlich, wt die Landschaft gebildet, und in Ertz gestochen.
 Die beiden Biber sind so lebhaft in ihrer Handlung vor gestellt;
 man glaubt man höhr u. seh sie nahe. Doch laßt uns nicht die Küst allein, laßt uns das Urbild, die Natur; zu Richm des Schöpfers, hier betrachten,

und wie sie diese Thiere fact mit einem weisen Geiſt verain der fast den Thier Geiſt übertriff, der uns vom sich fast nicht beachten!
 der Biber, Geiſt in Canada, ſagt nicht die Fluht ihr Nest verschwäme!
 haut große Balcken von sich, ab. Ist dieses nicht wunderbar, wehrt das die Natur so plumpe Thiere so sonderbare Künste lehrt,
 und wird derselben Quelle. Her auch hierin, nicht mit Recht verdert.

Založení mokřadu **Biňovka**; akce obce Břežany II

Město **Čáslav** – revitalizace kousku Žákovského potoka
v příměstském parku

Částovice, Vracovice – revitalizace drobného vodního toku;
akce ČSOP Vlašim

Polesí **Černíny** – eliminace soustavy lesního příkopového odvodnění;
akce LČR, s.p.

Obora **Dolní Lhota** u Načeradce – monitoring dříve provedené revitalizace potoka (a výstavby dvou rybníků)

Havlíčková Borová – bobří hráze na Borovském potoce

O několik set metrů níž – nedávno lidmi zbytečně protržená bobří hráze

Dělali to strojem

Javornice u Čisté

Javornice nad rybníkem Vožehákem u Kožlan

Jeseníky: PR Niva Branné (půl roku po povodni)

Jeseníky: Horní tok Branné (ve správě Povodí Moravy, s.p.) po tak zvaném „odstranění povodňových škod“

Jeseníky – Šumný potok: Povodňová renaturace starší technické úpravy

Kocába, soutok se Sychrovským potokem; bobří mokřady

Bobří polohrad u Sychrovského potoka

Už si bobry a jejich stavby víc hlídáme

Kostelec nad Labem: Tohle dělají bobři na Mlýnském náhonu, který město Kostelec n.L. revitalizovalo v roce 2015

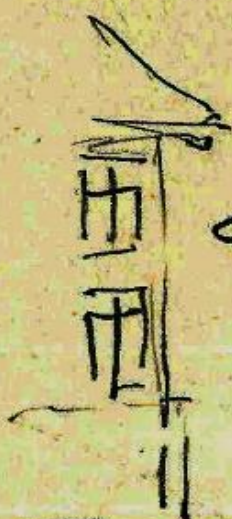

Tohle dělají lidé z Kostelce n. L.

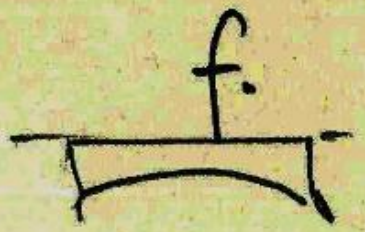

Kutná Hora: Záměr přírodě bližší rekonstrukce Vrchlice stále nějak dříme

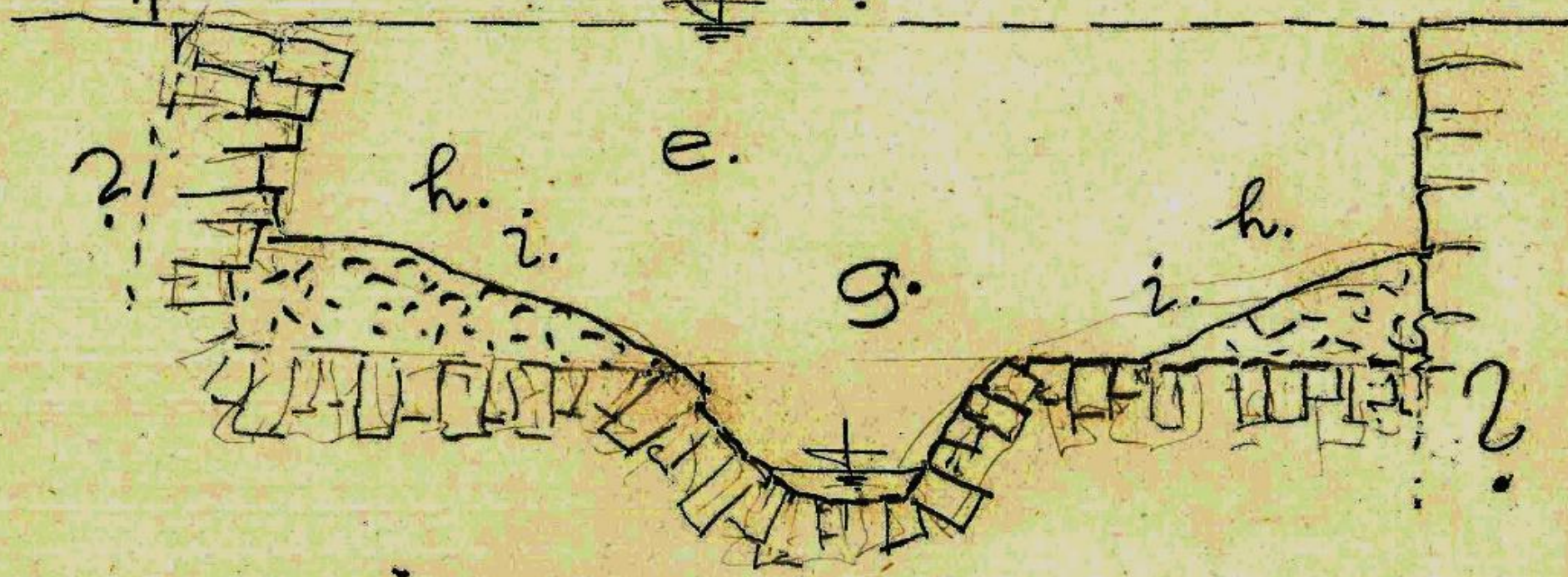
a.

f.

kh.

c.

Q₂

b.

d.

e.

h.

i.

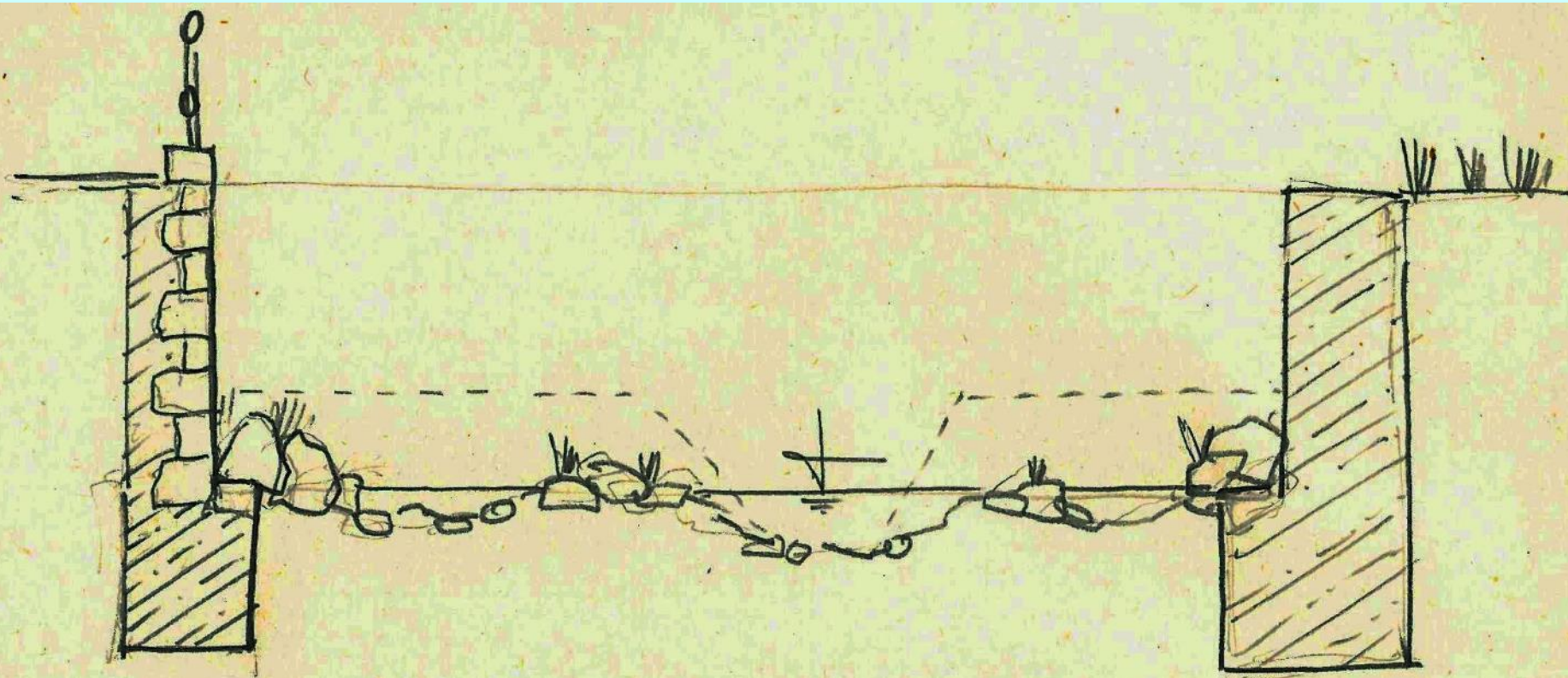
g.

h.

i.

?

Ideový návrh – přírodě blízké dno mezi zdmi

Celá Vrchlice od Kutné Hory po ústí do Klejnárky je zralá na revitalizaci

Lišanský potok pod Lišany: Tady jsem poprvé viděl podél potoka šestimetrový zatravněný pás

Bobří renaturace upraveného Lišanského potoka pod Červeným mlýnem v roce 2023

Kontrolní pochůzka 2025 – bobří hráze někdo zboural

Leden 2025 – dolní bobří hráz v Lišanském potoce
v Rakovnicích u Šamotky

Březen 2025: Povodí Vltavy, s.p., na základě výjimky KÚ StčK,
tuto bobří hráz odstranilo

Malý skok v čase: Do března 2026 bobři hráz znovu postavili

Po téměř deseti letech příprav Povodí Vltavy, s.p., realizuje revitalizaci úseku **Litavky** u Králova Dvora. Bobři přihlížejí.

Místní (rybářská) iniciativa proti akci protestuje; pod odstraněnými dvěma betonovými stupni se jim dobře chytaly ryby, které nemohly táhnout dál proti proudu

Odborný pracovník ústředí ČRS ověřuje neoprávněnost námitky proti malé hloubkové členitosti revitalizovaného koryta

Skokem pár set metrů proti proudu – umělá hnízdni stěna, zřízená dříve v rámci II. etapy PBPPÚ Litavky

Litomyšl 23.10.2025 – Konference Říční krajina

Z pozvaných zástupců správ vodních toků se k účasti odvážil jediný –
novopečený GŘ Povodí Odry, s.p., Mgr. Petr Birklen

Litovelské Pomoraví: Jednání Odborné skupiny pro vodní ekosystémy AOPK ČR ke společným záměrům s Povodím Moravy, s.p.

Říční krajina: Pomník prof. Otakara Štěrbý

Obhlídka horního toku **Loděnického potoka**: K čemu je dobré, jak v minulosti někdo ten potok poupravoval? (mj. vysušení PP Kalspot)

Loděnický potok (Kačák): Renaturační rozpad vodního díla – zcela nepotřebné technické úpravy koryta

Loděnický potok u Nenačovic: Slaví se deset let od revitalizace (Povodí Vltavy, s.p.)

Revitalizaci velmi efektivně dotvářejí bobři

Tady říct něco k tématu dnových ramp

Hustý sled dnových pasů dává **dnovou rampu**

Loděnický potok nad Nenačovicemi, 2014

Okoř:

Menežmentový výlov nedávno (eko)rekonstruovaného rybníka; soukromý vlastník

Pekelský potok: Prohlídka revitalizace potoka (PRŘS; městys Zdislavice) z roku cca 2007

Pekelský potok k Trhovému Štěpánovu

Příroda se snaží renaturovat, ale jak bylo koryto jednou nadměrně zahloubeno, zpátky to jde těžko

Exkurze po 3 etapách revitalizací **Říčanky a Rokytky** u Dubče a Běchovic Akce hl. m. Prahy

Revitalizace Říčanky pod Dubčí – 1. etapa z roku 2019

Revitalizace Rokytky u Běchovic - 2. etapa z roku 2021

Revitalizace soutoku Rokytky, Říčanky a Běchovického potoka – 3. etapa z roku 2023

Stará kanalizační čistírna v Praze – Bubenči – chystáme se na výročí
1906 - 2026

Šembera, nátrž u Klučova: Dáváme negativní stanovisko k záměru Povodí Labe, s.p., sanovat nátrž celkovou stabilizací koryta

Šumava (výlet za bobry)

Vnadná krajina je krajina Pošumaví, ale všechno tu bylo dost důsledně odvodněno a kanalizováno

Na svém území se snaží revitalizovat toky a vůbec zadržovat vodu
Národní park Šumava

Ale jinde?

Terezín, pevnost: Město Terezín nechává opravovat batterdeau s panenkou

Terezín, Stará Ohře: Geodetické zaměření vodních poměrů v bobřím teritoriu

Trhový Štěpánov: Revitalizace dřívě „meliorované“ údolnice zřízením soustavy tůní (ZO ČSOP Vlašim na pozemcích Trh. Štěpánova)

Vlašim: Obhlídka přírodě blízké protipovodňové úpravy Blanice (Povodí Vltavy, s.p., 2013 – 2014)

Stabilizace a členění dna koryta příčnými pasy z kamenů

Co i s revitalizovanou Blanicí dělají odlehčení z jednotné kanalizace

Proč rybím přechodem „u starého zimáku“ skoro neteče voda?

Odskok do jara 2026: Rybím přechodem „u prádelny Kyselý“ toho také moc neteče

Volba nevhodného typu rybí cesty

Pro menší vodní tok v výraznými sezónními deficity průtoků prostě nevhodný typ rybího přechodu

Přítom přísypávka k jezu již prakticky funguje jako rybí cesta – dnová rampa

Všenory: Z iniciativy vedení obce se setkáváme (včetně kolegů z Povodí Vltavy, s.p) k první obhlídce k záměru revitalizace potoka

Železné hory: Obhlídka několik let starých revitalizačních akcí
1. Bývalá střelnice s Slatiňan – decentní způsob otevření dřívě
zatrubněného DVT

V realizaci - 2023

2. Revitalizace úseku DVT u Nasavrk

3. Rehabilitace vodního režimu přírodní rezervace Maršálka

V realizaci - 2023

2025

Výroční obhlídka revitalizací toků v zátopě povodňové nádrže **Žichlínek** u Lanškrouna (Povodí Moravy, s.p., stavba protipovodňové prevence MZe; cca 2006)

Tzv. „revitalizace“ Lukovského potoka se moc nepovedla (foto 2009)

Zhruba od roku 2019 se
Lukovský potok snaží
vylepšovat bobři

Nová hráz postavená mezi
lety 2024 - 2025

Zavzdutý meandr nad bobří hrází

Pro srovnání „revitalizační“ koryto potoka, dosud bobry neovlivněné

Shrnutí:

Na první pohled ten hydromorfologický rok vypadá dost rozmanitě.

Objektivně vzato však dokumentuje to, že v poměru k celkovému poškození vodních toků, na vodu vázaných ekosystémů a vodního režimu krajiny spíše jen „sbíráme drobné“.

V důležité oblasti státem spravovaných vodních toků **největší revitalizační práci vykonávají samovolné renaturační procesy**. Správci vodních toků se jen zvolna učí je nemařit a naopak jich využívat a je podporovat.

PŘÍRODA JE NAŠE DĚDICTVÍ I BUDOUCNOST

**Konec prezentace.
Děkuji za pozornost.**

tomas.just@aopk.gov.cz;

Foto P. Královcová

